

**Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Roberta Černého
„Práva a postavení pacienta“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 82 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtrnácti kapitol a závěru. Práce je doplněna zajímavými a ilustrativními přílohami. Okruh použité literatury je přiměřený zvolenému tématu a zahrnuje i řadu prací zahraničních autorů. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce nesporně všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své rigorózní práce zvolil problematiku bezesporu velmi složitou a současně aktuální, které je teprve v posledních letech literaturou věnována odpovídající pozornost.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl své práce, se dále věnuje právnímu postavení pacienta na území Československa a České republiky. Důvodně zde upozorňuje na to, že nepopiratelný rozvoj sociální a zdravotní péče státu po roce 1948 byl na druhé straně spojen se situováním občana do pouhého objektu takové péče.

V dalších kapitolách své práce se pak autor zabývá normativními základy postavení pacienta, počínaje zákonnou úpravou, mezinárodními dokumenty až po etické kodexy a standardy. Zcela správně zde postihuje klíčový význam Úmluvy o biomedicíně pro tzv. zdravotnické právo vůbec a zejména pro změnu v nazírání na vztah pacient – lékař (zdravotnický pracovník). Zajímavé jsou autorem citované rozsudky ESLP interpretující čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Kladně třeba hodnotit rovněž pozornost, kterou autor věnuje návrhu zákona o zdravotní péči. Zjevně správný je autorův názor na normativní význam etických kodexů pro legislativu (právní normotvorbu).

Na shora uvedené obecněji orientované kapitoly pak autor navazuje v následujících kapitolách, které jsou věnovány vybraným speciálním otázkám (informovaný souhlas a standardy poučení, postavení dětského pacienta, postavení pacienta s duševní poruchou aj.). Kladně zde třeba hodnotit, že se autor nevyhýbá složitým a sporným otázkám. Při jejich řešení se opírá o pečlivý a interdisciplinární rozbor pozitivní právní úpravy, o nálezy Ústavního soudu i o rozhodnutí cizozemských soudů.

Důvodně je samostatná kapitola věnována problematice ochranného léčení a zejména rozboru právní úpravy tohoto institutu. V této souvislosti autor uvádí zajímavé a rozhodně podnětné srovnání s nizozemskou právní úpravou. Na základě provedené komparace pak autor formuluje některé výhrady k české právní úpravě. Kritický rozbor je dostatečně podložen právní i věcnou argumentací.

Předposlední kapitola práce je věnována problematice postavení pacienta z pohledu práva evropského.

V závěrečném shrnutí pak autor uvádí základní problémy, ve kterých spatřuje rozpor mezi mezinárodními dokumenty (zejména Úmluvou o biomedicině a Úmluvou o ochraně práv dítěte) a zákonem o péči o zdraví lidu a zdravotnickou praxí. Dospívá k závěru, že návrh zákona o zdravotnické péči by měl tyto základní problémy řešit a proto jeho přijetí doporučuje.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autor prokázal velmi hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejich širších souvislostí, a to včetně praktických aplikačních problémů a zahraničních zkušeností. O tom svědčí fundované analýzy a komentáře. Velmi dobře a tvůrčím způsobem pracuje s literaturou a dalším pramenným materiálem a nevyhýbá se ani vyslovení vlastních stanovisek ke sporným otázkám, přičemž jeho stanoviska jsou vesměs plně akceptovatelná. Autor bezesporu prokázal schopnost samostatné odborné a tvůrčí práce. Po formální i po obsahové stránce je předložená práce rozhodně způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl vyjádřit k otázce, které základní nedostatky spatřuje v současné právní úpravě institutu ochranného léčení.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a úspěšné rigorózní zkoušce byl Mgr. Robertu Černému udělen titul doktora práv.

V Praze dne 13.4.2007

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant